

Türkiye'deki başıboş köpek terörünü @ekipizah yayınında konuştuk

Bütün kervanlar yolda düzölmek zorunda mı?

Göçebe ve savaşçı toplum geleneğimizden kalan önemli zafiyetlerimizden birisi de “kervan yolda düzülür” felsefemizdir! Bu tavrın hızlı ve pratik sonuç alma gibi faydalarını görsek de karşımıza çıkardığı yüksek maliyetli faturalardan ve zararlı yan etkilerinden bir türlü kurtulamıyoruz! Planlı ve sistemli çalışma esas olmayınca kurulan sistemler aptal ve iğreti oldu. Akıllı ve becerikli yöneticiler ile günü kurtarmak, her zaman kriz yönetimi mantığıyla çalışmak esas yapıldı. Bizde sistem aptal, yöneticiler akıllı olduğu için dünya çapında çok meşhur ve becerikli yöneticiler yetiştiriyoruz.

Planlı çalışmayı hiç sevmiyoruz! Kazara plan yaparak başladığımız işlerin hemen hepsi, asıl planın dışına taşarak fazla veya eksik bitiyor! Hiç bir kamu binası plan ve projesine sadık kalarak kullanılmıyor! Mutlaka bir tadilat, değişiklik, ilaveler yapıyoruz! Çünkü ya planlarımız gerçek hayattan kopuk fantezilerle yapılıyor veya kendini bulunmaz hint kumaşı gibi gören yöneticilerimiz bu planları asla beğenmiyor, mutlaka bir düzenleme yaparak adeta kendi imzalarını koymak zorunda hissediyorlar. Zaten Devlet Planlama Teşkilatını da artık daha iyisini yapacağız, Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları süper uzmanlık ve planlama kurumları olacak diye kapattık. Ama şimdi ne süper kurumsal yapılarımızdan Devlet Planlama Teşkilatı kaldı, ne de faal ve fonksiyonel çalışan CB Politika Kurullarımız oldu! Varlığı sadece atama kararlarında görülen, CB web sitesinde bile esamisi okunmayan bu kurullardan hayır mı gelir?

Gelişmiş ülkelerde kentleşmeye açılan bölgeler önce çok ayrıntılı planlanır, arazi yapısına uygun inşaat sistemleri ve sınırları tanımlanır, altyapı sistemleri kurgulanır, parselasyon, su, elektrik, doğalgaz gibi kaynaklar hazırlanır, geriye sadece oturulacak evlerin ve diğer yapıların inşası kalacak şekilde hazırlanır. O yüzden şehir ve sokakları cetvelle çizilmiş gibi düzgün, simetrik, bina yapılarını benzer görürsünüz. Türkiye’de özellikle büyük şehirler önce kamu arazilerinin işgali, kaçak yapılaşma ile başlar. Sonra yol, su, elektrik gibi hizmetler gelir. Tapu ve şehir planlama gibi kılıfına uydurmaya yönelik resmi işlemler de zaman içinde af ve hafif cezalarla tamamlanır. Gezip gördüğüm, içinde yaşadığım şehirler içinde en düzgün olanı Erzincan’dı. Orası da 1939 depreminde neredeyse tamamen yıkılan şehrin, ovalık alandan dağların yamacına doğru planlı şekilde taşınmasıyla oluştuğundan, gayet güzel ve simetrik bir şehir olmuştu.

Kervanı yolda düzerken mahvettiğimiz eğitim sistemsizliği; mezun, öğretmen ve akademisyen facialarımız:

Kervan yolda düzülür dedik ve bir sürü yere okul ve üniversite açtık. Ama okullara öğretmen, üniversitelere akademisyen desteğini zamanında veremedik. Bir anda yükselen derslik ve öğretmen ihtiyacını gidermek için, önce aday havuzunu doldurmamız gerekti. Sonra aşırı mezun sayısından şişen havuzu kolayca eritemedik. Çünkü bütçe kısıtları elimizi kolumuzu bağlıyordu. Bu yüzden sınırlı sayıda öğretmen atamasına yöneldik. Ama, çok acil öğretmen ihtiyacımız da vardı. Memleketin bazı yerlerine kadro ataması ilan edilse bile taliplisi çıkmıyordu. Bazı branşlarda ise Devlet tarafından yeterli sayıda kadro alımı ilan edilmiyordu.

Türk Milletinin ve yöneticilerininin kriz yönetim becerisi, ücretli öğretmenlik ucubesini üretti. Okulunda boş ders olmasını istemeyen müdür ve ilçe milli eğitim müdürleri bir çözüm bulmak zorundaydı. Mevcut yetkilerini kullanarak öğretmen atamalarını by-pass yaptılar. Kölelik gibi ağır şartlarda, son zamlarla 40 TL’ye yükselen saatlik ders ücretiyle, adeta kaçak öğretmen istihdamını çıkardılar! Okulların öğretmen ihtiyacı vaktinde giderilemeyince, acil ihtiyaç için kullanılan bu yol neredeyse standart öğretmen istihdamına döndü! Ücretli öğretmen sayısının son 20 yıl içinde 100 bine ulaştığı söyleniyor! Milli Eğitim Bakanlığı bu rezalet gibi tablodan utanıyor olacak ki, yıllık istatistik raporlarında bile ücretli öğretmenlerden hiç söz etmiyor!

Bu işe çaresizlikten ve alternatifsizlikten razı olan ücretli öğretmenler iki kısımdı. Bir tarafı, deli gibi KPSS çalıştığı halde ya kontenjan darlığından veya yüksek puan rekabeti yüzünden atanamayan, her

yönüyle yetişmiş ehliyet ve liyakat sahibi öğretmen adaylarıydı. Diğer tarafı ise, daha iyi şartlarda iş bulamadığı için ve öğretmen olarak çalışmanın prestij cazibesi nedeniyle, farklı alanlarda lisans veya ön lisanslarına yani öğretmenliğe uygunsuzluklarına rağmen görev alan gençlerimizdi. Çünkü liyakatli olan öğretmenlerin atandığında dahi gitmeyi istemedikleri kadar zor ve uzak coğrafyalarda çalışmaya razı oldular.

Şimdi önümüzde devasa bir öğretmen problemi var! Sistemsiz günübirlik tavırlarımız bu hale getirdi. Kamuda yaklaşık 1 milyon kadrolu öğretmen var. Halen öğretmen açığının yaklaşık 250 bin olduğu söyleniyor. 10 bin civarı atamaya elverişli yaklaşık 100 bin ücretli öğretmenin görevde olduğu söyleniyor. Yani, eğitim ordumuzun yüzde 10 kadarı son derece yetersiz ücretli, sosyal güvencesiz, mutsuz ve huzursuz bırakılan neferlerden oluşuyor. Dışarıda ise KPSS ataması bekleyen yüzbinlerce mezun gencimiz var! Umutları giderek tükenen, maddi ve manevi ızdırap yaşayan, hayata küsen, kendilerini sınıfta hayal ederken, market kasiyerliğinde, taksi şoförlüğünde, inşaat işçiliğinde veya çiftçilikte bulan, ataması yapılmadığı için kısmeti de kapanan ve çoğu kez evlenemeyen gençlerimiz var! Onlar bir taraftan çaresizce atama müjdesi beklerken, diğer taraftan çok kötü şartlarda öğretmenlik yapmak zorunda kalan ama çocuklarımıza yansıtmamak için olağanüstü çaba gösteren, milli eğitimde beceriksizliğimizi kapatan ücretli öğretmenlere dış bileyecek kadar sinirleri gergin ve yıpranmış durumdalar. Hangilerinden vaz geçelim? Çocuklarımızı sahipsiz bırakmayan, onları yetiştirmek için harçlıktan beter ücretlere talim eden, yeterli sosyal ve ekonomik güvenceden mahrum kalan ücretli öğretmenlerimizden mi, yoksa binbir umut ve çile ile okuyan, başarıyla bitirdiği okulu yetmezmiş gibi adeta umut doğrama tezgahına dönüşen KPSS sınavlarında tarumar olan öğretmen adayları gençlerimizden mi? Hepsi de bizim gencimiz, hepsi de kıymetli, hepsi de güzel bir hayata layık üretken nesillerimizdir!

Eğitim sistemimiz nesil ve değerler öğütme makinesine döndü! Asla milli eğitim veremeyen, sistemsel bütünlüğü kalmayan, eğitimi de sağlıklı yapamayan bir sistemsizlik içinde kaybolduk! Öğrencileri bilgi ve beceri alanlarına uygun ayırıştırma, meslek edindirme, güçlendirme ve kadim değerlerimizi yükleyerek yaşatma fonksiyonu neredeyse sıfıra inmiş bir yapıdan söz ediyoruz. Bütün çocukları üniversite okumak zorunda hissettiren, sıfır puan çekse bile üniversite yolunu ardına kadar açan bu yapı, sorunları sadece 22-23 yaşına kadar öteleme görevini üstleniyor. Her yıl yüzbinlerce mezun gencimiz işsiz ve umutsuz nesiller havuzuna dökülerek çırpınıyor. Gençler arasında intihar oranı giderek yükseliyor! Hemen her şeyi üniversite boyutunda düşünerek meslek eğitimini ve genç yaşta girişimcilik gibi yeteneklerini elbirliğiyle boğduk!

KPSS sınavlarında umutlarını doğradığımız yetmezmiş gibi, yıllarca okuduktan sonra atanma hayaliyle avunan gençlerimizin önüne bir de 35 yaş sınırı çıkardık! Geçmişte şaibeli sınavların iptal edilmesi, kadro alımlarının geciktirilmesi, sınırlı sayıda açılan kadrolara torpilli mülakatlarla birilerinin yerleştirilmesi sonucu, beklemek zorunda kalan gençlerimiz zaman kaybetti ve yaşları ilerledi. Anayasamızda olmayan yaş engelleriyle daha çalışmadan emekliye ayrıldılar! Devlette sistem yaklaşımı bozulunca böyle garabetler oluyor işte. Hem emeklilik yaşını 65'e çıkarmak hem de 35 yaştan ilerisini ne kamuda ne de özel sektörde istihdamdan kaçınmak nasıl bir mantığın tezahürüdür? Kamuda KPSS A ve B mesleklerinde 35 yaş sınırı konulması haksız ve mantıksız bir uygulamadır. Sistem nazarıyla bakıldığında tüm kuralların uyumlu olması, böyle çelişen uygulamaların kaldırılması gereklidir.

Hemen her şehre birer üniversite kurduk. Niyet çok güzel, çabalar da takdire şayandı. Sonra giderek yükselen nitelikli akademisyen ihtiyacını fark ettik. Bazı alanlarda ciddi eksikler gördük. Yine pratik ve iş bitiren zekasıyla büyüklerimiz güzel bir çözüm buldu. En çok ihtiyaç duyulan 100 alanda 2000 gencimize YÖK bursuyla doktora yaptıralım, yüksek kalitede yetişsinler, ciddi sayıda yayınlar yapsınlar ve program sonunda hem üniversitelerde hem de endüstride istihdam edelim dedik. Projeyi duyurduk, gençleri heveslendirdik, bütçeler ayırıp harcadık, istihdam garantili gibi reklamını yaptık ve uyguladık.

Sonra projenin kurucusu ve yöneticisi YÖK Başkanı başka bir göreve geçince, klasik bürokrat kaprisiyle yeni YÖK Başkanının 100/2000 projesini ve sonradan artarak geldiği rakamla 5000 gencimizin geleceğini adeta çöpe attık. Üniversitelerimiz yüksek nitelikli akademisyenlerden, gençlerimiz başarılı bir gelecekte mahrum bırakıldılar! Kendi elimizle doktoralı işsizler ordusu kurmayı başardık! Çünkü bizde sistem yok! Sistemsizlik veya sistemlerde devamsızlık sistemi var!

Şehirlerimizi başıboş köpek terörüne teslim eden sistematik beceriksizliğimiz:

Kadim medeniyetimiz boyunca, köpeklerin varlığı, hayatımızdaki yeri ve fonksiyonu hep belirli olmuştu. Mal, mülk ve arazilerin korunmasında, çiftlik hayvanlarının beslenmesinde yardımcı canlılar ve duygusal bağ kurabildiğimiz sadık dostlarımızdı. Kırsal bölgede yoğun ve bazen zaruri ihtiyaç halindeyken şehirleşmeye başladıkça diğer çiftlik hayvanları gibi hayatımızdan ayrılmaları gerekti. Şehirlerde ihtiyaç fazlası köpekler başıboş ve belirli köşe başlarında yaşamaya başladılar. Yerel halkın yardımı ve desteğiyle idare ettiler. Başıboş köpek sayısı insanları rahatsız eden boyutlara geldiğinde, saldırı ve hastalık olayları yaşandığında zabıta gibi görevliler tarafından müdahale edilerek genelde sayıca sınırlı tutuldular.

Avrupa Birliğine üyelik ve uyumlandırma çalışmaları kapsamında, 2003 yılında Avrupa Ev Hayvanlarını Koruma Sözleşmesini imzaladık. Bu sözleşme ile evcil hayvanların her yönüyle değerlendirilip en iyi refah şartlarının sağlanması istenmekle birlikte, başıboş evcil hayvanların sayıca kontrol edilmeleri için resmi makamlarca yapılması gerektiğinde itlaf metotları dahi tanımlanmış ve daha önce kullanılabilen zehirleme gibi acı ve ızdırap veren kontrol yöntemleri yasaklanmıştır.

2004 yılına kadar, başıboş köpeklerin sayısı belediyeler tarafından gerektiğinde itlaf ile kontrol altında tutuluyor ve çeteleşip hem insanlara hem de diğer hayvanlara saldırmaları önleniyordu. AB ile uyum kapsamında biz de 5199 sayılı Hayvanları Koruma Yasasını çıkardık. Ama yasa yapılırken Sayın Vekillerimiz feci şekilde yanıldılar veya art niyetli kulis çalışmaları ile kandırıldılar! Kanunu yaparken rehber metin olarak 2003 yılında imzaladığımız Avrupa Sözleşmesini referans almaları gerekiyordu. Ancak kanunun gerekçesinde bu sözleşmeden hiç bahsetmediler! Onun yerine sahte olduğu tescilli bir sözde UNESCO Beyannamesini esas aldılar. UNESCO'nun böyle bir beyannamesi yoktu! Bu sahte beyanname yüzünden hayvanları insanla eşdeğer gösteren hak terimi de gerekçede kullanıldı. Kanunda kurulması gereken insan sağlığını ve güvenliğini de koruma dengesi bozuldu. Halbuki Avrupa Sözleşmesi hayvanların korunması ve refahı için yapılmıştı, hayvanların hakları değil refahı olurdu! Hak ifadesi insanlara özel sorumluluklar ve görevlerle beraber gelen özel bir hukuksal kavramdı.

/GENEL GEREKÇE

Ülkemizde çevrenin korunması ile ilgili 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde tür koruması, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu çerçevesinde de alan koruması şeklinde hayvan varlığımızın korunmasına çalışılmaktadır ve bu kapsama bilhassa nesli tükenmekte olan hayvanlarımız girmektedir. Ancak, dünya artık toplumsal, ahlaki ve vicdani açıdan, hayvan varlığının, canlı olarak değerlendirildiği bir perspektifle tüm hayvanların yaşamlarının güvence altına alınması yolunda önemli mesafeler katetmeye başlamıştır. Bu çerçevede 15 Ekim 1978 tarihinde Paris'te UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü) merkezinde yayınlanan "Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi" kabul edilmiştir. Katılmaya hazırlandığımız Avrupa Topluluğu üye ülkeleri ise, adı geçen Beyannamenin 14 üncü maddesi gereğince ülkelerinde hayvanları koruma açısından önemli adımlar atmışlardır.

Yapılan bir başka vahim hata da aynı kanunun gerekçesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün başıboş hayvanları ASLA öldürtmediği şeklinde yalan bir ifadenin yer almasıdır!

Büyük Atatürk de sahipsiz hayvanları korumuş, bu hayvanları asla öldürtmeden Hayvanları Koruma Cemiyetine teslim ettirmiş ve bunların bakımını yaptırdıktan sonra isteyenlere dağıttırıştır.

Halbuki 1932 yılında Türkiye çapında sıkça görülmeye başlanan kuduz vakaları (tıpkı günümüzde olduğu gibi) üzerine Resmi Gazete'de özel "Köpeklerle karşı ittihaz edilecek tedbirler hakkında TAMİM" yayınlanmış, sahipsiz bütün başıboş köpeklerin ve sahipli de maskesiz (ağızlıksız) görülen bütün köpeklerin itlaf emri verilmiştir! 2004 yılına kadar belediyeler tarafından uygulanmaya devam edilen, zehirle veya gerekli görülürse kurşunla itlaf yöntemi önemle emredilmiş ve takibi istenmiştir.

TAMİM

Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletinden :

№ 359

Kopeklere karşı itihaz edilecek tedbirler hakkında

Muhtelif vilâyetlerimiz dahilinde kuduz şüpheli kopekler tarafından ısırılarak tedaviehanelere sevk edilen eşhas adedinin çoğalmakta olduğu anlaşılmıştır. Sık sık tekerrur eden ve hemen bir çok mıntakalarımızda eksik olmıyan ısırık vak'alarının bu suretle tevalisi; kopeklere karşı umumî bir mücadele yapılmasını istilzam edecek bir derecede ehemmiyet kesbeyle-

miş olduğundan keyfiyet hakkında bütün alâkadarların nazarı dikkatlerinin celbine lüzum hissedilmiştir. Muhtelif mıntakalardan alınan malûmata göre tedaviehanelere sevk edilen eşhasın bir kısmı sahipsiz kopekler tarafından ısırılmış olmakla beraber bu şahısların en mühim kısmını sahipli kopekler tarafından ısırılanlar teşkil etmektedir. Binaenaleyh yapılacak mücadelenin sahipsiz sahipsiz bütün kopeklere teşmili lâzımgelmektedir.

Yapılacak mücadelede şu esaslar takip edilecektir.

1 — Sahipsiz olan bütün kopekler itlâf edilecektir.

Sayıfa : 1554

(Resmî Gazete)

13 HAZİRAN 1932

2 — Şehir ve kasabalar dahilinde beslenen sahipli kopekler; hiç bir suretle başı boş olarak mahalle aralarında, çarşı ve pazarda dolaştırılmıyacaktır. Dolaştırmak isteyenler hayvanın ısırmasına mahal bırakmamak üzere ağız ve burnuna birer maske takmaya mecbur tutulacaklardır. Bu hususun şehir ve kasabalar dahilinde belediyeler tarafından neşir ve ilânı ile şiddetli murakabe edilmesi ve muhalif hareket edenler hakkında belediyece ceza tatbik edilmesi icabeder.

3 — Maskesiz görülecek kopeklerin itlâf edileceği de halka tefhim edilecek ve bunu müteakip maskesiz dolaştığı görülen kopekler itlâf edilecektir.

4 — Koylerde bulunan sahipli kopekler gündüzleri bir mahalde bağli olarak bulundurulacak ve ancak geceleri bekçi-

lik işini görebilmeleri için serbest bırakılacaklardır. Bu mecburiyet koy ihtiyar heyeti vasıtasile bütün köylülere tamim edilecek ve mecburiyete riayet etmiyenlerin kopekleri itlâf edilecektir.

Kopeklerin itlâfında kullanılacak zehir masrafı şehir ve kasabalar belediyeleğine aittir. Banunla beraber zaruret his edilecek olursa ve makamı vilâyetçe lüzum gösterilirse Vekâletimizce sari hastahklar tahsisatından muavenette bulunulacaktır. Mahallince munasıp gorulen yerlerde başı boş kopeklerin kurşunla itlâfı daha ameli olur. Tamim muhteviyatının dikkatle takip ve tatbiki esbabının temini ve vilâyet dahilinde bu hususta yapılan icraat hakkında Vekâlete peyderpey malûmat verilmesi ehemmiyetle rica olunur.

2003 yılında imzaladığımız Avrupa Evcil Hayvanları Koruma Sözleşmesinde zehirle itlaf yöntemi yasaklanmıştır. Bundan sonra 5996 sayılı kanunumuzda "Hayvan refahı / MADDE 9-(2) Hayvanların kesimi ve hastalık kontrolü amacıyla itlafı, hayvanlarda heyecan, acı ve ıstırap oluşturmaktan, uygun araçlar kullanılarak yerine getirilir." ifadesiyle genel çerçeve çizilmiştir. 3285 sayılı Kanuna dayalı olarak çıkarılan, daha sonra 3285 yürürlükten kaldırılarak 5996 sayılı kanuna bağlianan "Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Yönetmeliği" içinde hasta, zararlı ve tehlikeli hayvanların imhası, kuduz hastalığına yakalanan veya kuduz hayvanlarca ısırılan hayvanların 10 gün bekletildikten sonra öldürülerek imhası gibi uygulama hükümleri tanımlanmıştır.

Belediyeler ve diğer kurumlarda gereken barınak, özel yaşam alanı vb. altyapı hazırlanmadan, Veteriner Hekim, veteriner sağlıkçı gibi uzman personel eksikleri giderilmeden, 2004 yılında sahte bir belge baz alınarak çıkarılan, insanların can ve mal güvenliğini yok sayan 5199 sayılı kanun ile sokaklarımızda başıboş köpek sorunu hızla büyümüştür. Tehlikeli sayılara ulaşan, kuduz, kist hidatik ve delibaş hastalıkları gibi öldürücü hastalıkları hem insanlara, hem de çiftlik hayvanlarına bulaştıran başıboş köpekler yüzünden, sadece son bir yılda en az 33 insanımız hayatını kaybetmiştir. Başıboş köpeklerin neden olduğu yüzlerce trafik kazasında yaşanan can ve mal kayıpları tahammül ötesidir! Çünkü sistemsiz ve hazırlıksız bir şekilde oldu bittiyle çıkarılan 5199 sayılı kanun uygulaması tam bir faciaya dönmüş ve belki de Cumhuriyet tarihinde ilk defa bir kanun bu kadar yoğun "katil yasa" eleştirisi almıştır. Teşkilatı hazırlanmayan, insan sağlığını ve güvenliğini yok sayan, düzmece bir beyanname üzerine tesis edilen bu kanundan milletimiz hayır görmemiş, 2021 yılında yapılan son düzenleme ile adeta garabetin üstüne tüy diken hükümler konulmuş, başıboş köpekleri tıpkı Hindistan gibi kutsal dokunulmaz varlıklara çevirmiştir.

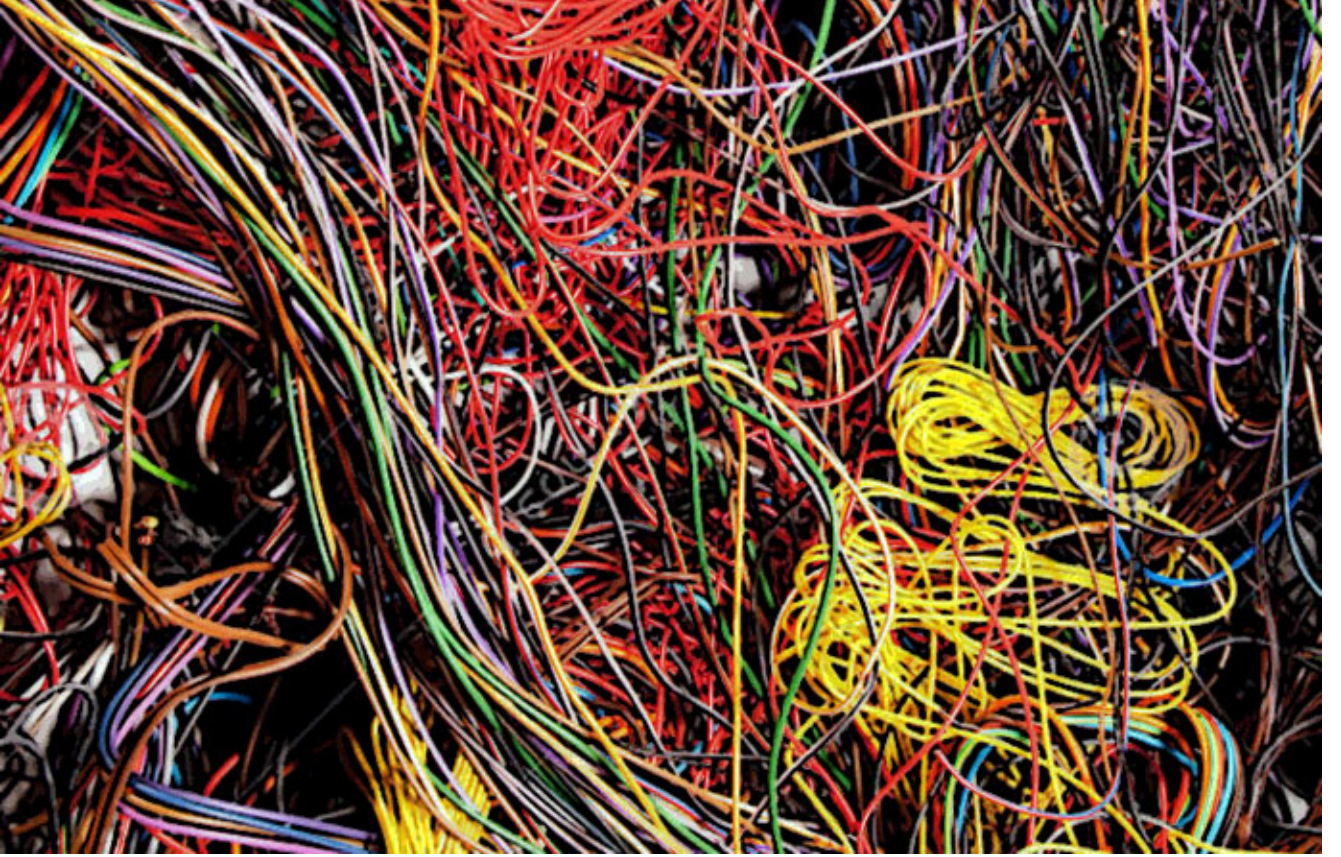
Sonuç;

Sistemsiz ve üst/yan sistemlerle entegresiz yapılan her düzenleme ve uygulama birer hezimet ve israf kaynağına dönmüştür. Yukarıda sadece eğitim ve başıboş köpek sorununu örnek verdik. Bunlar gibi halkımızı sıkıntıya sokan ve kaynaklarımızı heba eden, haksız rantçı fırsatçılara meydan veren serbest

piyasa, tarım politikaları, hileli ticari işlemler gibi çok sayıda konumuz var. Maksat hepsini sayıp dökmek değil, sistemsiz ve günü birlik çözüm kolaycılığının sonuçlarını farklı mecralardan göstererek bütüncül çözüm odaklı olmaya yöneltmektir. Mesela sağlıklı, kaliteli, ekonomik tarım ve gıda ürünlerine ulaşmak halkımız için temel haklardandır. İncir ve narenciye gibi ürünleri ancak ihracatta zararlı ilaç bulunmasıyla gümrüklerden geri dönünce bol ve ekonomik yiyerek sonrasında yaygın kanser ve diğer hastalıklarla acı faturalarını ödemekten korunabilmeliyiz!

Kurduğumuz aptal sistemlerin zarar ve ziyanı, akıllı yöneticilerimize rağmen halkımıza ve devletimize yansıyor! Eğitimden başlayarak, tüm yapıyı gözden geçirmenin ve insanlara bırakmadan akıllı sistematik tasarımlara yol vermenin vakti gelmedi mi?

Hayatta Başıboşluğa Yer Yoktur!

TDK Sözlüğüne göre, başıboşluğun sıfat anlamı “bir şeye veya kimseye bağlı olmayan”, zarf/mecaz anlamı “yönetimsiz, baskısız, denetimsiz bir biçimde” demekmiş.

Başıboşluğun olduğu yerde karmaşa, haksızlık, zarar/ziyan, fırsatçılık, zulüm ve adaletsizlik boy gösterir. Doğal yaşam başıboş değildir. Doğal kurallar, bir zincir ve döngü içinde birbirini destekleyen süreçler sistemidir. Her şeyi özel bir hikmetle yaratan Yüce Allah'ın, kainat eserinde başıboşluğun veya tesadüfün olduğunu iddia etmek büyük bir iftira ve körlük derecesinde cehaletle ancak açıklanabilir!

Başıboşluk, insani bir kusur veya hatalar manzumesidir. Nerede yapılırsa zincirleme sorunlara ve ağır zararlara yol açar.

Bugünlerde yoğun hissettiğimiz başıboşluk örnekleriyle açıklayalım:

Son yıllarda piyasalarda yaşadığımız durum tam bir başıboşluktur! Çünkü sınırları tanımlanmayan, sağlıklı ve düzenli kontrol edilmeyen yani başıboş bırakılan sektörlerin tamamında, vahşi kapitalist sömürü düzeni adeta bir King Kong gibi kontrol edilemez hale gelmiştir. Akaryakıt ve diğer enerji kaynaklarında başlayan yangın, tüm sektörlerle yayılmış ve hakkaniyeti sorgulanamayan fahiş zamlar seline dönmüştür! Devletin mal ve ürünlerde piyasa kontrolünü simsarların insafına terk etmesiyle, gayrimenkulden tarım ve gıdaya kadar her alanda çılgınca zamlar, stoklar ve manipülasyonlar yaşanmıştır. Temel ihtiyaçlar sektörünü üretimden dağıtıma kadar ele geçiren ve tedarikçileri de kendilerine bağlayan zincir marketlerin güç zehirlenmesi, devlete meydan okuyacak kadar ilerlemiştir. Halkın çılgınlığını duyan idarecilerin yaptığı cüz-i ÖTV ve KDV indirimi gibi ayarlamalar ise anında fiyat oyunları ile açgözlü satıcı ve araçların cebine yaramış, kazançları katlanmıştır. Serbest ve sınırları belirsiz piyasa en temelde başıboş ve halk düşmanı kapitalist sömürü düzenidir. Etkileri daha da kalıcı olmadan tüm sektörlerde şartlar ve limitler tanımlanarak sıkı kontrol altına alınmalıdır. Ürünlerine daha fazla zam yapmaktan utanan firmaların, gramaj eksilterek yaptıkları örtülü hırsızlık gibi kepezelikler de önlenmeli ambalajlı ürünlerde sabit gramajlar zorunlu tutulmalıdır. Piyasaların başıboşluğu sadece kira artışlarına %25 zam sınırı konularak giderilemez. Her sektöre yayılan başıboşluk giderilmelidir.

Yerli ve yabancı güç merkezlerinin işbirliğiyle, aile düzenimizde de başıboşluk hakim olmaya başladı. Artık sağlamlığıyla övündüğümüz bir aile yapısı kalmadı! Ailede kimin ne görevi ve sorumluluğu olduğu belirsizleşti. Anne ve babalık rolleri, hakları ve yetkileri karman çorman oldu. Çocukların terbiyesi, eğitimi, maddi ve manevi yönlendirmeleri ailenin kontrolünden alındı. Ailede mahremiyet ve meşru cinsel güvence kalmadı! Yasalar aile olmaktan çok zina şeklinde nikahsız birliktelikleri teşvik eder hale geldi. Namus ve ahlak kavramları düşman görüldü. Bütün ticari ve idari kurumlarda doğal olarak yer alan hiyerarşik düzen, aile açısından yok edildi ve aile ucube birlikteliğe çevrildi. Tek taraflı kadın beyanı ile erkeklerin bütün haysiyet ve şerefi kadının iki dudağı arasına hapsedildi. Evlilikler bitirilse bile ömür boyu süren ölçsüz nafaka, tazminat, mal paylaşımı gibi haksız maddi şartlar ile erkekler ekonomik yok oluşa ve evlilikten uzak durmaya mahkum edildi. Aile yapımızda estirilen başıboşluk fırtınalarının acilen dindirilmesi gerekir. Bunun sonu toplumsal yıkım ve milli egemenlik zaafıdır.

Ülkemize sığınan düzensiz göçmenler dalgasının doğru yönetilememesi de ülke geneline yansıyan bir mülteci başıboşluğu görüntüsü vermiştir. Kadim medeniyetimiz ve insani değerlerimiz gereği, mazlumlara kapılarımızı açmak ve onlarla hemhal olarak imkanlarımızı paylaşmak doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Doğal olmayan, bu sürecin adeta başıboş bırakılarak toplumsal ve ekonomik dengelerin sarsılmasına neden olunmasıdır. Sosyal uyum süreçleri tamamlanmadan, dil ve kültür farklılığı yoğun hissedilen insanların bir anda şehirlerde ve çalışma alanlarında yayılması olumlu ve olumsuz çok yönlü etkiler doğurmuştur. Düzensiz sığınmacılarla ilgili işlemlerin kervan yolda düzülür mantığıyla yürüdüğünü görmek, kiralık ev sıkıntısı, işsizlik, haksız ticari ayrımcılık, kamu hizmetlerinde dengesizlik gibi etkilerini hissetmek; halkın huzurunu bozan, sürecin başıboş bırakıldığını düşündüren, can havliyle gelen mağdur insanlara karşı hoşgörüyü sıfırlayan sonuçlar doğurmuştur. Bu durum siyasi bir istismar ve toplumsal fitne aracına dönüşmeye başlamıştır. Sosyal ve ekonomik dengelerin daha net gözetildiği, kent hayatımızın ve demografik yapımızın korunduğu, fiziksel karışmanın değil, uyumlandırma ve kendine yetebilme becerilerinin kazandırıldığı daha hassas bir model uygulanmalıydı. Bu alanda hissedilen başıboşluğun giderildiği gösteren güven arttıran tedbirlere daha fazla ağırlık verilmelidir.

Basıboşluğun en meşhur olduğu alan, evcil hayvanlarla ilgilidir. 2003 yılında imzaladığımız **Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi**'nde doğrudan tanımı verilmiştir: *"Başıboş hayvan, evi olmayan veya sahibinin veya bakıcısının evinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahibinin ya da bakıcının kontrolü veya doğrudan denetimi altında bulunmayan ev hayvanını ifade eder."* Yaşamaları için gerekli şartların tamamında insana bağlı olan evcil hayvanların bir şekilde sokaklarda ve açık alanlarda tutulmaya başlanması veya desteklenerek böyle kalmaya zorlanmasına başıboşluk diyoruz. Bütün evcil hayvanlar bir insana veya işletmeye bağlı olarak yaşamak zorundadır.

Aksi halde, uğrayacakları veya neden olacakları zararın ve karşılanmayan gıda ve tedavi gibi ihtiyaçların sorulacağı bir muhatap olmayacaktır. Belediye ve yerel idarelerin sahipsiz hayvanlarla ilgili sorumluluğu mevzuatta yer alan ama hukukta ve uygulamada eksik kalan zayıf ve çarpık bir ilişkidir. Başboş hayvanlardan insanlar için güvenlik ve sağlık tehdit seviyesi kritik yükseklikte olan tehlike unsurları köpeklerdir. Üreme ve tüketme kabiliyetleri yüzünden bazı art niyetli insanlarca istismar edilme cazibeleri de yüksektir. Başboş köpekler, insanlarla sağlıklı iletişim yeteneğini kaybetmiş, sevgi ve saygı sınırlarını tüketmiş insan düşmanlığı belirginleşmiş sorunlu insanlar için mükemmel bir kılıf ve merhamet çarpıtma aracına dönmüştür. Başboş köpeklerin kuduz, kist hidatik, delibaş gibi çok sayıda tehlikeli hastalığın kaynağı veya taşıyıcısı olması, meseleyi ancak Hindistan gibi çok geri kalmış sağlıksız toplumlara dönüştüren kritik bir halk sağlığı sorununa çevirmiştir. Başboş köpeklerin ülkemizden kaldırılması artık bir beka meselesidir. Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çocuklarını büyütemeyen/yaşatamayan bir devletin, gelişme ve ilerleme iddiaları ne kadar güçlü olursa olsun tam kabul görmeyecektir!

Hayat, huzur, sağlık, güvenlik, esenlik, adalet gibi temel ihtiyaç ve beklentilerin tamamına ket vuran başboşluğun, kendini gösterdiği her alanda büyümeden önlenmesi, tedbir alınması, giderilmesi hepimizin ortak görev ve sorumluluk alanıdır. Devlet-Millet işbirliğiyle belirsiz kalan her yerde netlik ve kontrol sağlanmalıdır. Bunu yapabiliriz! Hem ihtiyacımız, hem de gelecek nesillere başboşluğun giderildiği bir ülke bırakma borcumuz var!

Tasma Olmayan Her Köpek Başboştur!

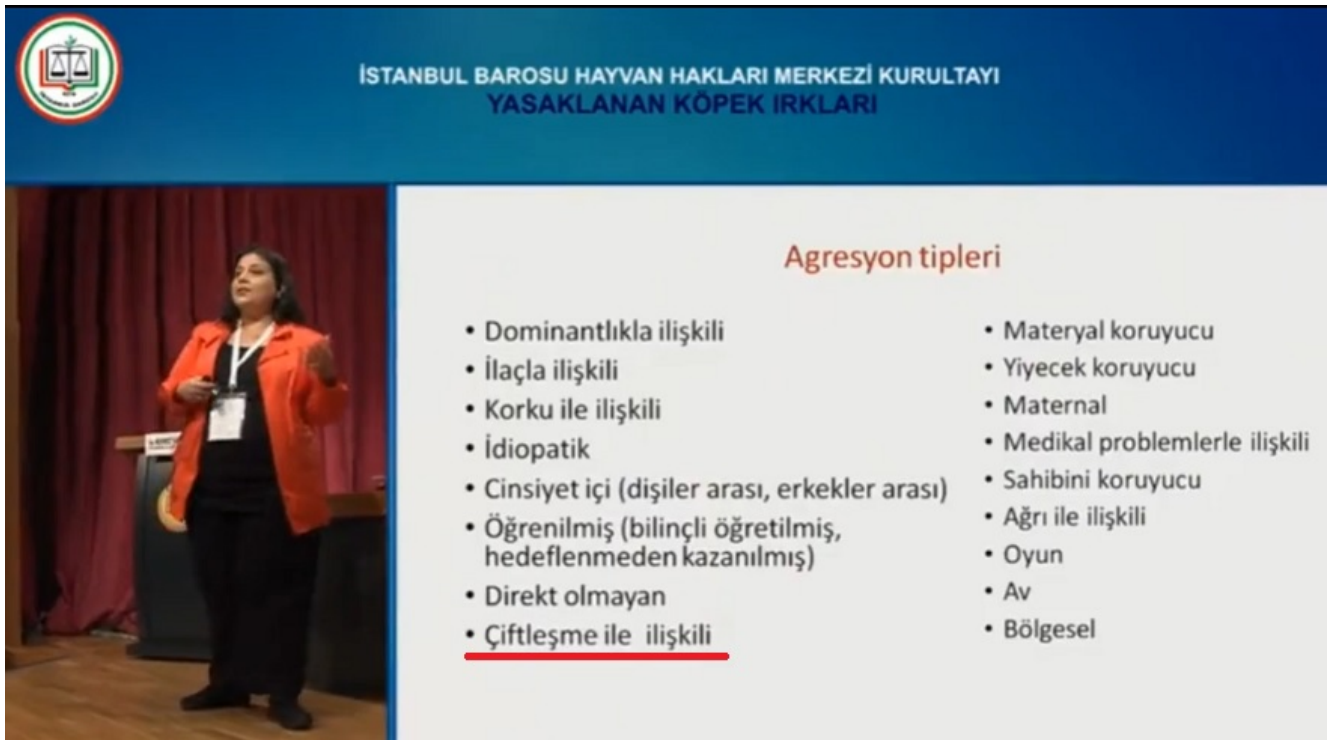

Son yıllarda halkımızın başına bela olan başboş köpek sorunuyla da boğuşmak zorunda kalıyoruz. Bu sorunun bir çığ gibi büyümesinde, sıradan vatandaştan en üst devlet yöneticisine varıncaya kadar hepimizin ayrı ve ortak sorumluluğu var. Bir kısmı masum hayvan sevgisine dayalı görünse de işin içinde büyük bir ihmal, çıkarıcılık, insan düşmanlığı, sapkın çizgilere ulaşan hayvanperestlik, sosyal huzurun ve geleneksel değerlerin aşınmasını isteyen karanlık çevreler ve hatta terör örgütlerinin parmak izlerini çok net görebiliyoruz!

Konuyu farklı mecralara çekmeden, yasal zemin ve bilimsel gerçekler üzerinden işlemek istiyorum.

Başboş köpek nedir? Çok net şekilde boynunda bir tasma olmadan halka açık sokaklarda, parklarda veya arazilerde dolaşan her köpek başboştur! Sahipli veya sahipsiz olabilir. Sahipli olsa da tasma ve hatta yasaklı türlerde ağızlığı olmadığı takdirde o an için bu köpekler de başboştur. Çünkü ne yapacağı kestirilemez. Kime saldıracığı ve ne kadar zarar verebileceği bilinemez. Köpekler kemik parçalayabilen dişleri ile canlı bir silah gibidir! Bu silahın kullanılması farklı amaçlar için ya sahibinin emri ile veya kendi güdüleriyle devreye girer.

İstanbul Barosunun 20 Haziran 2022'de düzenlediği kurultayda yasaklı ırklar hakkında sunum yapan Veteriner Prof. Dr. Ebru YALÇIN, köpeklerde 17 çeşit agresyon (saldırganlık) olduğunu söylüyor! Köpek savunucularının sanki bütün sorunları çözen sihirli bir işlem gibi reklam yapıp savundukları KISIRLAŞTIRMA ile sadece bir saldırganlık türü önlenir. Geriye kalan 16 çeşit saldırganlık için ne yapılacak denildiğine ise kör ve sağır rolüne bürünüyorlar!

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ KURULTAYI
YASAKLANAN KÖPEK İRKLARI

Agresyon tipleri

- Dominantlıkla ilişkili
- İlaçla ilişkili
- Korku ile ilişkili
- İdiopatik
- Cinsiyet içi (dişiler arası, erkekler arası)
- Öğrenilmiş (bilinçli öğretilmiş, hedeflenmeden kazanılmış)
- Direkt olmayan
- Çiftleşme ile ilişkili
- Materyal koruyucu
- Yiyecek koruyucu
- Maternal
- Medikal problemlerle ilişkili
- Sahibini koruyucu
- Ağrı ile ilişkili
- Oyun
- Av
- Bölgesel

Saldırgan köpeklerin sadece kısırlaştırma işlemi yapılarak 10-15 günlük bir nekahet (Buna da rehabilitasyon diyorlar! Sanki köpeğe psikolojik telkin verilerek huyu kökünden değiştiriliyormuş gibi.) süresinden sonra tekrar alındığı yere BAŞIBOŞ bırakılması; tıpkı saldırgan olduğu için 17 dişinden birisinin çekilip alındığı yere bırakılması gibi saçma, bilimsel temelsiz ve insan hayatıyla kumar oynanan tehlikeli bir yöntemdir. Üstelik hayvan vücudundan sökülen üreme sisteminin hayvanın davranışını kötü etkilediği, saldırganlığı önlemediği gibi arttırdığını belirten bilimsel çalışmalar ve makaleler de mevcutken, tek başına kısırlaştırma işleminde ısrar edilmesi iyi niyetle açıklanamaz!

Köpek yemi rantçılarının, yüzde 80'i ithalata dayalı yüz milyonlarca dolara ulaşan sömürü kaynaklarının sürmesi için kontrolsüz üremeyi teşvik ettiği, bütün başboş köpeklerin aynı anda toplanarak kısırlaştırma ameliyatına alınmalarının teknik, ekonomik ve insan kaynağı açısından mümkün olmadığı bir durumda, kısırlaştırmanın nüfus kontrolünü hızla sağlayacağını iddia etmek için; ya ileri derecede saf, ya rant kapısını koruyan ikiye bölünmüş çıkarıcı veya bu topluma ve insanlara düşmanlık için her şeyi mubah gören hainlerden olmak gerekir!

Köpekler, binlerce yıl önce kurt sürülerinden ayırarak insani hizmetler için evcilleştirdiğimiz vahşi

kökenli hayvanlardır. Evcilleşen köpeklerin yaşam alanı sahiplerinin yanındır. Bir sahibi olmadığında veya kontrolü kaybedildiğinde, başıboş kalan köpekler anlık olarak veya zaman içinde vahşileşip öngörülemeyen saldırılarda bulunabilir. Bu yüzden sürekli kapalı bir bahçe gibi alanda veya tasmaları ile sahiplerinin yanında bulunmaları gerekir. Çoban köpekleri gibi özel eğitilmiş olanlar müstesna, açık arazilerde dolaşmaları da aynı şekilde tehlikelidir. Yıllardır Veterinerlik Fakültelerinde Öğretim Üyeliği ve Dekanlık yapan Veteriner Prof. Dr. Orhan ÖZBEY, geçtiğimiz gün bir twitter sohbet odasında köpeklerin doğal yaşam alanlarının sahiplerinin evi ve bahçesi olduğunu, rastgele insanlarla birlikte karışık yaşamlarının hem güvenlik hem de sağlık yönünden tehlikeli bulunduğunu, köpeklerin 50'den fazla hastalık etkenini taşıyarak insanlara bulaştırdığını, Kuduz hastalığının bunlar içinde en tehlikelisi olduğunu çok net ifade etti.

Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Zoonetik ve Vektörel Hastalıkları Dairesi Başkanlığı internet sayfasına baktığımızda, özellikle köpeklerin başrolde olduğu Kuduz ve Kist Hidatik hastalıklarına dair verilere ulaşıyoruz. Kuduz şüpheli temas (saldırı) sayısının 2019 yılında 308.7087'ye fırladığını Pandemi etkisiyle biraz gerileyip 2021'de 250.375'e çıktığını izliyoruz. Her bir kuduz şüphesinde kişiye 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğu için, yıllık Kuduz Aşısı ithalatımızın 1,5 Milyon doz civarında olduğunu biliyoruz! Üstelik 2 yaşındayken evinin balkonunda başıboş köpek tarafından ısırılan Ali Asaf bebek gibi bazı vakalarda, Kuduz aşısı yapılsa bile işe yaramadığını ve Kuduzdan acılar içinde ölümlerin gerçekleşebildiğini de unutmamalıyız!

Kuduzdan söz açılmışken Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, **5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa** dayanarak 012 yılında çıkarılan "**Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı İle Mücadele Yönetmeliği**" *Önleyici Tedbirler* başlığı altında:

"MADDE 10 - (1) Hayvan sahipleri hastalıkla mücadele amacıyla Yetkili Otorite tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle yükümlüdür. Hastalığın önlenmesi amacıyla hayvan sahipleri tarafından aşağıdaki tedbirler alınır:

a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler. Hayvan sahipleri hayvanlarının diğer hayvanlarla ya da insanlar ile kontrolsüz bir şekilde temasını engelleyecek tedbirleri almak ve şüpheli temasları il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, gönüllü kuruluşlar veya belediyeler tarafından yeniden sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.

c) Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar." hükümleri açıkça yazılıdır!

Sahipli köpeklerin dahi tasmasız dolaştırılmaları tehlikeli ve yasak olarak tanımlanmışken, sokaklarımızı fiilen işgal eden ve 10 milyona yakın olduğu bilinen başıboş köpeklerin, serbestçe dolaşmalarının normal olduğunu hangi akıl ve vicdan sahibi insan iddia edebilir veya savunabilir?

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. maddesinde yer alan "*Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılana ve rehabilite edilen*

*hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları **esastır.***" ibaresi bütün insan ve hayvan sağlığı bilimine, diğer kanun ve mevzuatlara aykırı olarak hatalı çıkmıştır! Meclisimiz, köpek istismarcılarının baskı ve dayatmalarının etkisinde kalarak, insan ve hayvan sağlığını, emniyet ve güvenlik esaslarını, önceki mevzuatın genel ruhunu ve medeniyetimizin değerlerini yok saymıştır! Bu hatanın acilen giderilmesi gereklidir. Ancak, bu hatalı madde bile başta belediyeler olmak üzere, Merkezi ve Yerel idarelerin halkın sağlığı ve güvenliği için gerekli tedbirleri ihmal etmesine asla yeterli bir gerekçe olamaz! Esastır kelimesi varsayılan değer anlamındadır. Kesin zorunluluk yoktur! Belediyelerin, Sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına uyararak derhal bütün başıboş köpekleri toplamaları ve özel yaşam alanlarında, konforu ve güvenliği sağlanmış gelişmiş barınaklarda tutmaları şart ve gereklidir. Meydana gelen her saldırı ve hastalık olayından belediyeler ve yerel mülki idareler doğrudan sorumludur! Köpeklerin işlediği veya neden olduğu cinayetlerin ortağıdır! Yargıda bulunan adalet ve vicdan sahibi Hakimlerimizin bu konuda gereken hassasiyeti göstereceğine eminiz!

Tekrar başa dönecek olursak; sokaklarımızı, parklarımızı, plajlarımızı, ormanlarımızı resmen işgal eden başıboş köpekler ve sahibi tarafından tasmasız bırakılan köpekler insanlar ve diğer hayvanlar için açık bir tehdit ve tehlike kaynağıdır. Bu köpekler genelde ev içinde beslenmeyen kangal kırması büyük ve ağır güçlü hayvanlardır. Zaten küçük ve zayıf olanları kendileri saldırıp öldürerek yok etmektedir. Ticari olarak üretilip satılan köpekler genelde küçük ve sahibine aşırı bağımlı cinslerdir. Bunların dışında üretimi yasak olmasına rağmen gizlice üretilip satılan köpek ırklarından sokağa atılanlar da nadiren de olsa bulunmaktadır. Kanun ve yönetmeliklerde açıkça görüldüğü üzere başıboş köpeklerden ilk etapta belediyeler sorumludur ve kanunen sahipleri olarak işlem görürler. Başıboş köpeklerin saldırıp öldürdüğü, yaraladığı, kazaya neden olduğu her vakada Belediyeler suç ortağı olarak sorumludur! Sahipli köpeklerin karıştığı saldırılarda para ve hapis cezalarının sahiplerine rücu etmesi gibi, başıboş köpeklerin karıştığı olaylarda da Belediyelere adli-idari işlem yapılmalıdır. Vatandaşımızın sabrı ve sessizliği kötüye yorumlanarak bu açık görev ihmaline ve tehlikeli umarsızlığa derhal son verilmelidir!

Toplumun bilinçlenmesine katkı sağlayan, mazlum ve mağdurların sesi olan Sevilay Yılmaz, Süleyman Özışık, Fuat Uğur, Cüneyt Özdemir, Mehmet Ali Önel gibi gazetecilere, Yıldız Tilbe, Yeşim Salkım gibi sanatçılara, Jahrein gibi medya ünlülerine, bilimin namusunu ve insan sağlığını bütün dayatmalara rağmen üstün tutan Prof. Dr. Orhan Özbay gibi hocalarımıza, her türlü çirkefliğe karşı mazlumların yanında gönüllü duran Av. Devrim Koçak, Dr. Av. Ahmet Keşli gibi hukukçulara, Büyükelçi Serdar Kılıç ve RTÜK Başkan Yardımcısı Dr. İbrahim Uslu gibi kıymetli bürokratlara, evladının acısını içine gömerek başka Mahra'ların köpeklere av olmaması için çırpınan ve **Güvenli Sokaklar Derneği**ni kuran Derya-Murat Pınar çiftine, bu sorunu dile getiren isimli/isimsiz kahramanlara ve medya kuruluşlarına teşekkür ediyor, en derin saygı ve sevgilerimi paylaşıyorum. Allah hayırlı işlerinizden razı olsun! Başımızdakilere de acilen gereğini yapacak dirayet ve feraset nasip etsin!

Dr. Ercan Özçelik

Eğitimci-Yazar

Güvenli Sokaklar Derneği İstanbul Temsilcisi

Kaynaklar:

Prof. Dr. Ebru Yalçın: Köpeklerdeki 17 Çeşit Agresyon (Saldırganlık)

Prof. Dr. Orhan ÖZBEY: Köpeklerin Doğal Yaşam alanları ve Yayıdıkları Hastalıklar

Kuduz İstatistikleri: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoootikvektorel-kuduz/istatistik>

Ali Asaf Bebek Haberi: Başiboş köpeğin saldırdığı Ali Asaf bebek Kuduzdan hayatını kaybetti

Kuduz Yönetmeliği: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120118-3.htm>

#BaşiboşKöpek Terörünün Sorumlusu Belediyelerdir!

Terör ifadesinin, kendisini hayvansever olarak niteleyen kişileri çok rahatsız ettiğini biliyorum. Ancak, ne yazık ki insanların başiboş köpekler yüzünden yaşadığı korku ve dehşet atmosferinin tam karşılığını terör kelimesi veriyor! TDK sözlüğüne göre, terör Fransızca kökenli ve “yıldıırı” anlamına geliyor.

Bugün baktığımızda, sayıları 10 milyon civarına ulaşan başiboş köpeklerin, çocuklar, yaşlılar, engelliler, kadınlar başta olmak üzere insanlar için sokakları ve açık arazileri, parkları, ormanları tamamen sağlıksız ve güvensiz ortamlara çevirdiğini, kendilerinden başka bütün canlıların varlığını tehdit ettiğini, çeteleşerek vahşi kurtlar gibi av partileri yaptığını, kuduz, kist hidatik, delibaş hastalığı gibi çok sayıda hastalığı taşıyıp bulaştırdığını dehşetle görüyoruz. Her gün köpek saldırısıyla parçalanmış çocuklarımızın, köpekten kaçarken araba altında ezilen insanlarımızın, köpeklerce telef edilen kümes veya küçükbaş hayvanlarımızın haberlerini okuyoruz. Bu yaşananlar terör değilse nedir? İnsanlar çoluk çocuğunu güvenle okula gönderemiyorsa, özel sitelerin içinde bile emniyette hissetmiyorsa, parklara, ağaçlık alanlara günün herhangi bir saatinde spor veya dinlenme için gidemiyorsa, yani bütün bunları

yapmaktan korkup YILMIŞ ise, başıboş köpek terörüne boyun eğmiş demektir!

Kötü niyetli insanların işleyebileceği suçları bahane ederek, köpeklerin neden olduğu vahşete kimse kılıf uydurmasın! İnsanlar suç işlediğinde mutlaka karşılığını görüyorlar, haklarında işlem yapılıyor para veya hapis cezasıyla karşılaşılıyorlar. Keşke katiller için de Allah'ın hükmü olan kısas yani idam cezası gelse! İnsanların arasındaki adalet tartışmaları, köpek terörüne meşrutiyet kazandırmaz! Bunu yapanlar, savunacakları haklı bir şey olmadığı için konuyu çarpıtan vicdansız ve kronik insan düşmanlarıdır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, **terör** tanımını şöyle yapmış:

"Madde 1- (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, **korkutma, yıldırma, sindirme** veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, **temel hak ve hürriyetleri yok etmek**, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya **genel sağlığı bozmak** amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir."

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda, "Kamu Barışına Karşı Suçlar bölümünde", "Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit" başlığı altında:

"Madde 213- (1) Halk arasında **endişe, korku ve panik** yaratmak amacıyla **hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.**" hükmü yer alıyor. Başıboş köpekler, burada sayılan ve kalınlaştırdığım suç unsurlarının faili olmakta ancak, yasal sorumlulukları olmadığı için mağdurlarının sıkıntısı katlanarak sürmektedir.

Türk Ceza Kanununda "Topluma Karşı Suçlar" bölümünde "Genel Tehlike Yaratan Suçlar, Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması" başlığı da vardır.

"Madde 170- (1) Kişilerin **hayatı, sağlığı** veya **malvarlığı** bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde **korku, kaygı** veya **panik** yaratabilecek tarzda; a) Yangın çıkararak, b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan, c) Silahla ateş eden veya patlayıcı madde kullanan, Kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." Burada suç olarak sayılan hayata, sağlığa ve malvarlığına karşı korku, kaygı ve panik hallerinin tamamını, başıboş köpek terörüne maruz kalan insanlar da yaşıyor! Fiziksel ve duygusal yaralanma, hastalık bulaşması, motor/bisiklet ve araçlarının zarar görmesi sıkça yaşanan, yaşanmadığında bile korku ve kaygı nedeniyle güvensizliğe ve huzursuzluğa yol açan bir gerçektir.

İnsanlarımız köpekler yüzünden can ve mal güvenliği endişesine kapıldıklarında, savunma amacıyla köpeklere karşı fiziksel müdahaleye girdiğinde bundan sorumlu tutulamaz! Çocuğunu veya evcil hayvanlarını vahşi köpeklerin dişlerinden kurtarmaya çalışırken ve sonrasında yapacakları müdahaleyi kötü gösteren vicdansızların aksine, kanunlarımız meşru müdafaayı kabul ediyor ve suç saymıyor! TCK "Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit" başlığı altında;

"Madde 28- (1) Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve **şiddet** veya muhakkak ve ağır bir **korkutma** veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye **ceza verilmaz**. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır." Hükmü vardır. Hiç kimsenin, saldırgan köpeğe karşı mücadele ederken şiddet uygulamak zorunda kalan mağdurları kınamaya hakkı yoktur! Kınama

yapılacaksa sahipli köpeklerin veya sahipsiz köpeklerin sahibi kabul edilen belediyelerin kınanması gerekir.

Belediyeler sahipsiz köpek teröründen niçin sorumludur?

5393 sayılı Belediye Kanununda, Belediye Başkanının görev ve yetkilerini sıralayan 38.madde içinde "m) *Belde halkının **huzur**, **esenlik**, **sağlık** ve **mutluluğu** için gereken önlemleri almak.*" ibaresi bulunur. Belediyenin kolluk gücü sayılan Zabıtalardan görev ve yetkileri için "*Madde 51- Belediye zabıtası, beldede **esenlik**, **huzur**, **sağlık** ve **düzenin sağlanmasıyla görevli** olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.*" ibareleri vardır. Yani yetkili olduğu sınırlar içinde halkın sağlığını ve huzurunu tehdit eden olaylara müdahale etmek belediye başkanlarının ve belediye kolluk gücü olan zabıtalardan görevleri arasındadır.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinde sağlık, çevre ve hayvanlarla ilgili görev ve sorumluluklar ayrıntılı olarak işlenmiş ve hem Belediye Kanununa hem de 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanuna atıflar yapılarak yetkileri tanımlanmıştır.

5199 sayılı kanunun 4.maddesinde "*j) Yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri ve hastaneler kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlamaları ve eğitim çalışmaları yapmaları esastır.*" bendi bulunuyor. Yani kanun açıkça sahipsiz hayvanların sahibi yerel yönetimler yani belediyelerdir diyor!

6.maddesinde "*Sahipsiz hayvanların korunması, bakılması ve gözetimi için yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde, yerel yönetimler yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeler ile çevreye olabilecek olumsuz etkilerini gidermeye yönelik tedbirler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile eşgüdüm sağlanarak, diğer ilgili kuruluşların da görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.*" Paragrafı içinde yine belediye sorumluluğu vurgulanıyor.

Bu paragraftan sonra gelen "*Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır.*" cümlesi ile sahipsiz hayvanların belediye tarafından bakılması yine hatırlatılıyor. Ancak devamında gelen "*Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılardan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.*" cümlesi yasaların genel yapısına ve belediyelerin sorumluluklarına aykırı şekilde yanlış anlaşılabilir bir yaklaşım ile sanki belediyelerin sadece kısırlaştırma ve tedavi amaçlı olarak sahipsiz hayvanları toplayacağı ve sonrasında aldığı yere mutlaka geri bırakmak zorunda olacağı propagandası yapılıyor. Bu cümle ilk olarak hayvanları alınan yere bırakma konusunda kesinlik içermiyor!

Kanun "esastır" derken aksine bir mani, şikayet, zarar veya tehlike yoksa yerine geri bırakmayı tavsiye ediyor. Bu tavsiyenin emir gibi algılandığını, vatandaş sahipsiz köpeklerden şikayetçi olsa bile tekrar zorla aynı yere bırakıldığını veya belediyelerin bazı kişilerin baskısı nedeniyle böyle davranmak zorunda kaldığını da görüyoruz. Daha kolay ve ucuz olduğu için bu yolu kasıtlı tercih eden, barınak yerleri kurmaktan kaçınan belediyelerin sayısı da az değil! Nitekim, sağlıklı barınak sahibi belediyelerin

neredeşye beşte bir oranında azınlıkta kaldığını öğreniyoruz.

Belediyelerin sahipsiz köpeklerin zararlı sonuçlarından maddi ve manevi olarak zarar gören, şikayetçi olan vatandaşa karşı kanunlar nezdinde sorumluluğunu 5199 sayılı kanunda geçen “*öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır*” ibaresi kaldırmaz! Halkın sağılığı ve güvenliğı açısından belediyeler sahipsiz hayvanlardan tam sorumludur! Çünkü sahipsiz görülen hayvanların yasal sahibi belediyelerdir! Sahipli hayvanların neden olduğı zarar ve ziyandan sorumlu olmaları gibi belediyeler de sahipsiz hayvanlardan tam sorumludur!

Sahipsiz köpeklerin doğrudan saldırıp parçalayarak, korkutup kovalarken kazaya uğratarak insanlarımızın ölümüne ve yaralanmasına neden olduğunu, belediyelerin ve Valiliklerin vah vah demekten başka etkili iş yapmayarak görevden kaçındığını, sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına rağmen sokaklardan toplanmadığını hep birlikte üzülerak takip ediyoruz. İnsanlarımız adeta vahşi orman kanunları içinde yaşamaya zorlanıyor. Milletın çözüm için yetki verip Ankara’ya gönderdiği iktidar Milletvekili köpek saldırısında ağaç gibi durun diye tuhaf ve alaycı tavsiyelerde bulunuyor. İktidar tıpkı feministlere teslim olduğı gibi bir grup hayvansever görünömlü insan düşmanı azınlığın tahakkümüne boyun eğmiş gibi davranıyor. Yabancı devletler vatandaşlarını ölkemizdeki başıboş köpek terörüne karşı uyarın bültenler yayınıyor. Modern zamanlarda ilkel bir korku ve dehşeti kabul etmeye, arada sırada köpeklere kurban verip normal görmeye zorlanıyoruz!

Sahipsiz köpeklerin doğrudan faili ve taşıyıcısı olduğı çok sayıda hastalık vardır. Bunlardan örnekler vererek belediyelerin sorumluluğı bağlamında konuyu kapatmak istiyorum:

Sağılık Bakanlığı belgelerine göre Kuduz hastalığı %91 oranında köpeklerden bulaşır. Aşısız köpeklerin gelişi güzel üremesi, diğerk kuduz olmuş köpeklerden veya doğada yaşayan ve kuduz hastalığını taşıyan kurt, çakal, tilki gibi hayvanlarla temaslarında hastalığı kaparak insanlara ve evcil hayvanlara bulaştırmaları gibi geniş etkileri vardır. Türkiye’de 2021 yılında 250.375 kuduz şüpheli temas vakası kayıtlanmıştır. Sağılık kuruluşuna gelmeyenler hariçtir. Günlük ortalama 685 vaka olmuştur. Bu vakaların her birisi için en az 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğundan, 2021 yılında uygulanan kuduz aşısı sayısı 1.000.100 doza ulaşmıştır.

Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduzla Mücadele Yönetmeliğı 5996 ve 639 sayılı kanunlara dayalı olarak çıkarılmıştır. Bu yönetmeliğın kuduzdan korunma ile ilgili aşılama bölümündeki 9. madde içinde yer alan “*Sahipli ya da sahipsiz tüm kedi ve köpeklerin yılda bir defa hastalığa karşı aşılınması ile aşı kayıtlarının tutulması zorunludur... a) Üç aydan büyük köpek ve kedi sahipleri hayvanlarını yılda bir defa hastalığa karşı aşılatmakla yükümlüdür... b) Belediye sorumluluk alanındaki veya muhtarların yazılı talebi üzerine köylerdeki üç aydan büyük sahipsiz köpek ve kedilerin belediye veteriner hekimleri tarafından yılda bir defa aşılınması, aşılananların işaretleme (mikroçip uygulaması, küpeleme ve benzeri) ve kayıt altına alınması zorunludur... c) Bakımevlerinde bulunan üç aydan büyük köpek ve kedilerin bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından hastalığa karşı aşılınması zorunludur.*” ibarelerinden anlaşıldığı üzere sahipsiz kedi ve köpeklerin tamamının toplanıp aşılınması Belediyelerin zorunlu görevidir.

Yönetmeliğın, kuduzdan korunmak için Önleyici Tedbirler başlığı altındaki 10. Maddesinde “*a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler... b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan*

vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, **gönüllü kuruluşlar veya belediyeler** tarafından yeniden **sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.** c) **Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler,** avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere **köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar.** (2) Belediyeler ve muhtarlıklar hastalıkla mücadele amacıyla Bakanlık ile il ve ilçe müdürlükleri tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle, şüpheli hayvanları müşahede altına almak amacı ile kullanılacak müşahede yerlerini önceden hazırlamakla yükümlüdür. Ayrıca aşağıda belirtilen önlemleri alırlar: a) **Belediyeler gönüllü kuruluşlar ve muhtarlıklar ile işbirliği içerisinde bakımevleri kurmak, sahipsiz hayvanları hastalığa karşı korumak ve sahipsiz hayvan sayısını kontrol altına almakla yükümlüdür...** d) **Kısırlaştırılmayan ve hastalığa karşı aşılanmayan hayvanlar bakımevlerinden salınmaz, alındıkları ortama geri bırakılmaz.**" Bu maddelerin tamamı ilgili kanunlara dayanarak belediyelerin sorumluluklarını tekrar tekrar hatırlatıyor. Sahipli hayvanlarda öncelikli sorumlu elbette sahipleridir. Sahipli köpeklerin bile sokaklarda tasmasız dolaştırılması, alçak çitli yerlerde beslenmesi yasaklanmışken, sahipsiz hayvanların başıboş şekilde sürüleşmesi, sokaklarda terör estirmesi diğer kedi ve küçük hayvanların varlığını tehdit etmesi nasıl hoş görülebilir? Köpekler bu şekilde milyonlarca varacak kadar serbestçe üreyip sokakları işgal etmişse, baş sorumlusu kanun ve yönetmeliklerde yazılı da açık emirlere rağmen görevlerini yapmayan belediyelerdir!

Sadece kuduz hastalığı ile mücadele için bu kadar önlem alınmışken, köpeklerin neden olduğu kist hidatik, delibaş hastalığı gibi diğer hastalıklar açısından da dikkatli olunması gerektiği açık değil midir? Tarım ve Orman Bakanlığının, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılıkla ilgili bütün kılavuzlarında başıboş köpeklerin hayvancılık yapılan meralardan, işletmelerden kesinlikle uzak tutulması şiddetle önerilirken, insanlar için kurulan şehirlerde başıboş dolaşmalarına göz yummamızı nasıl beklersiniz? Devletin ve yerel yönetimlerin vatandaşın sağlığını, güvenliğini ve esenliğini koruması, tehditleri bertaraf etmesi temel görevleri arasındadır. Başıboş köpekler konusunda, tepeden tırnağa bütün devlet mekanizması sınıfta kalmış, sorunun bu kadar büyümesine seyirci durarak görevini ağır şekilde ihmal etmiştir!

Basıboş köpekler için ne yapılması gerekir?

1-Öncelikle bütün belediyelerin kendi sınırları içindeki sokaklar ve açık arazilerdekiler dahil, tüm sahipsiz köpekleri toplaması, etrafı yüksek çitlerle çevrili yeterli büyüklükte arsa veya arazilerde barındırmaya alması şarttır. Bu tesisleri kendileri yapabilecekleri gibi, arsa ve yer göstererek gönüllü şahıs veya derneklerin de kurmaları belediye veterinerlik kontrolü şartıyla sağlanabilir. Kısırlaştırılmış dahi olsa köpeklerin saldırganlığı tam olarak önlenemez, açık alanlarda çeteleşen köpeklerin kısır da olsa vahşileştiği bilinmektedir. Sokaklarda başıboş köpek olmaz, olamaz! **Bu konuda pazarlık ve ihmal kabul edilemez!**

2-Toplanan köpeklerin derhal dişi ve erkek olarak ayrı bölümlere alınmalı ve tekrar birleşerek üremeleri önlenmelidir.

3-Aşırı derecede hastalıklı, çok saldırgan ve diğerlerine de zarar veren, kalıcı felç gibi ağır sakatlıklar yüzünden sağlıklı yaşama konforu kalmayan köpeklerin en acısız şekilde uyutulmaları veteriner kararı ve nezaretiyle 5996 sayılı kanunun 9.maddesinde sayılan esaslar dahilinde sağlanmalıdır.

4-Barınağa alınan köpeklerin standart aşılama ve kayıtlama işlemleri yapıldıktan sonra belediye web

sitesinde açılacak bir sayfa ile sahiplendirmek üzere ilan edilmeleri, isteyenlerin bizzat gelerek görebilmeleri sağlanmalıdır. Sahiplenen köpeklerin teslim edilmeden önce kısırlaştırılması şart olmalıdır. Sahiplenmeyen köpeklerin barınakta kalırken kısırlaştırılmaları konusunda fayda/maliyet esasına göre davranılması esastır. Aynı bölümlerde tutulan hayvanlar kısırlaştırılmadan da bakımlarına devam edilebilir. Sayısal çokluk, maliyet ve personel azlığı nedeniyle böyle bir yol izlenebilir.

5-Şehirlerde ve açık arazilerde köpek beslemelerinin yapılması yasaklanmalı ve ağır cezalar ile caydırıcı olunmalıdır. Hayvansever kişi ve STK'ların, belediye tarafından kurulan veya belediye gözetiminde özel şahıs veya derneklerce kurulan barınaklarda kalan köpeklere bakım ve mama desteğinde bulunmalarına izin verilmeli, teşvik edilmelidir. Resmi kayıt ve kontrol dışında hiçbir barınağın kurulmasına ve köpeklerin çıkar amaçlı istismar edilmesine fırsat verilmemelidir. Barınakların köpek sayısına göre belirlenen kapalı ve açık alan gibi asgari ölçüleri ve diğer bakım standartları yönerge ve tebliğler ile uygulamaya zorlanmalıdır.

6-Ticari değeri yüksek olan özel cins köpeklerin başta olmak üzere, kayıtsız ve sağlıksız ortamlarda üretimlerinin yapılmasına internet veya fiziksel mekanlarda satışa sunulmasına yönelik yasaklar, yüksek cezalar ve zorlukla alınabilen özel ruhsatlar eşliğinde mani olunmalıdır.

Türkiye, başıboş köpek terörüne, köpek sevgisini duygusal ve ekonomik olarak istismar eden çevrelere boyun eğecek kadar aciz ve çaresiz değildir. Köpek sorununa karşı iki tarafın da rahatsız edici radikal söylemlerine kulak asmadan, insan hayatını, sağlığını ve güvenliğini önceleyen, hayvanların refahını savunan ve kollayan bir yaklaşımla bu sorunu çözmemiz gerekir. Her geçen gün sorunun boyutları büyüdükçe makul ve masum çözüm yolları daralacak, herkesin üzüleceği acı kararların alınma zorunluluğu yaklaşacaktır. Konuyu iyice kangren olmadan, daha fazla insanımızı kurban vermeden çözelim! Belediyelerimizin bu kadar tembel ve ilgisiz kaldığı, yanlış yorumlanan bir kanun cümlesine bakarak görevini savsakladığı yeter değil mi?

Dr. Ercan ÖZÇELİK
Sağlık Yönetimi PhD
Yerel Yönetimler Uzmanı

Krize Dönen Meselemiz: #BaşıboşKöpekler

İnsanı, eşref-i mahlukat (yaratılmışların en şerefli) olarak yaratan ve kulluk sınavı için yeryüzüne gönderen Yüce Allah'tır. İnsan, yaşantısı ve inancıyla en üst mertebelere çıkabildiği gibi, yanlış ve kötü tercihlerde bulunarak esfel-i safiline, yani en çukur ve aşağılık seviyelere de inebilir. İnsanın yeryüzündeki macerasında kendisine eşlik etmesi ve faydalanması için hayvanları, bitkileri ve diğer canlı cansız varlıkları yaratan ve hizmetine sunan da yine Şanı Yüce Allah'tır. Nitekim, Kur'an-ı Kerim'de çok yerde bahsi geçmekle birlikte, mesela Yasin suresinin 71.ve 72. ayetlerinde şöyle buyurmuştur: *"Görmüyorlar mı ki, biz kudretimizin eseri olmak üzere onlar için birçok hayvan yarattık. Bu sayede onlar bunlara sahip olmuşlardır. Bu hayvanları onların emrine verdik. Onların bazısını binek olarak kullanırlar, bazısını besin olarak yerler."*

Önem ve öncelik sıralamasında üstünlük daima insandadır! Hayvan ve bitkiler de Allah'ın özel amaçlı yarattığı varlıklardır. Hayvan ve bitkilerden dinimize ve sağlığımıza uygun ölçülerde yararlanır, devamının gelmesi için korur ve gözetler, bizlere açıkça bir zararları olmadıkları sürece yaşamalarını destekler ve saygı duyarız. Haksız ve yersiz davranışlar insanlara karşı yapıldığında olduğu kadar, hayvan ve bitkilere karşı yapıldığında da ayıplanır, günah kabul edilir ve hesabı sorulur. Kulların arasında adalet sağlanamazsa ahirette gereği yapılır.

Kısaca bu girişi yapıp, duruşumuzu tanımladıktan sonra asıl mevzumuz gelelim: Bugün Türkiye'nin sokaklarında ve ormanlık gibi açık alanlarda başıboş dolaşarak yaşayan 10 milyonun üzerinde köpek olduğu söyleniyor. Sürekli bir çoğalma ve kontrolsüz yaşam formuna sahip oldukları için, tam sayılarını tespit etmek mümkün olmayabilir. Ama sağlık kayıtlarımıza giren kötü vaka sayıları üzerinden daha tutarlı yorumlar yapabiliriz.

Sağlık Bakanlığı verilerine göre, **2008** yılında **187.995** adet **Kuduz Şüpheli Temas** (saldırı, ısırma vb.) kayıtlanmış. **2019** yılına gelindiğinde bu vaka sayıları **%61** artarak, **308.787**'ye fırlamış! Pandemi nedeniyle insanların sokaklardan çekilmesinden sonra, azalan saldırı sayıları **2021** yılında tekrar tırmanışa geçerek **250.375**'e çıkmış. Bu saldırıların baş faili köpeklerdir! Yine Sağlık Bakanlığı eğitim sunumlarında, dünya genelinde kuduz şüpheli temasların **%91** oranında köpekler tarafından

yapıldığı, Türkiye’de başıboş yaşayan kedilerin de çokluğu nedeniyle köpek kaynaklı vakaların **2015** yılında **%61** oranında olduğu açıklanmıştır. **2015** yılında kuduz temaslı vaka sayısının **194.059** olduğu dikkate alınırsa bugün yaşanan vahametın sırf **KUDUZ** riski açısından ne derece yüksek olduğu görülecektir.

Köpek gibi et yiyen hayvanlardan insanlara bulaşabilen bir diğer tehlikeli hastalık ajanı da **Echinococcus Granulosus** adlı parazit ve yumurtalarıdır. **Kist hidatik** diye bilinir. İnsan vücuduna girdiğinde karaciğer, akciğer, dalak, beyin gibi iç organlarında kistler oluşturarak **ölüme** neden olabilir. Tedavisi de zor ve uzun süren bir hastalıktır.

Paraziti taşıyan köpek, kedi, çakal, tilki, kurt gibi hayvanların dışkısı ile parazitin yumurtaları etrafa saçılır. Kurumuş köpek dışkısı içindeki yumurtalar toz halinde uçuşur ve rüzgar ile dağılarak insan yiyecek ve içeceklerinin üzerine konabilir. Meyve ve sebze gibi yiyecekler, bu yumurtalarla kirlenir. Bu şekilde kirlenmiş yiyeceklerin yenilmesi, suların içilmesi, rüzgar ile uçuşan yumurtaların solunum yoluyla alınması ve paraziti taşıyan köpekler sevildikten sonra ellerin iyice yıkanmaması gibi nedenlerle hastalık insanlara bulaşır.

Köpeklerin; yaya yollarına, çocuk parklarına ve sahillerde kumlar üzerine dışkılarını bırakmaları, bulaşıcı hastalıklar açısından son derece riskli bir durum oluşturur. Bu yüzden, modern ülkelerde sahipli bile olsa köpeklerin çocuk parklarına ve plajlara girmeleri yasaktır! Diğer yerlerde yaptıkları dışkılarını da sahiplerinin toplaması zorunludur.

Köpekler; kurtlardan devşirme, sürü tabiatlı ve avcı ruhlu hayvanlardır. Kendi aralarında alfalık ve alan mücadelesi için kavgalar yapmaları, sürü halinde avlanma ve kaçan canlıları ve hatta araçları kovalama eğiliminde olmaları da doğal davranışlarıdır. Sahipli köpekler ise, alfa rolündeki sahiplerine itaat ettikleri, aşı ve tedavi yapıldıkları, beslenme eksikliği yüzünden saldırganlaşmadıkları için, durumları kontrol altında tutulabilmektedir. Köpek sahiplerinin sağlıksız ruh halleri ve kasıtlı niyetleriyle, diğer insanlara karşı adeta bir silah gibi kullanabildikleri köpekler hakkında ise mevzuatımızda cezalandırıcı maddeler mevcuttur.

Basıboş köpeklerin, sokaklarda ve açık arazilerde serbestçe dolaşmaları, 3 temel soruna yol açmaktadır:

Neden oldukları ve bulaştırdıkları hastalıklar, korku ve endişe vermeleri yüzünden oluşan psikolojik travmalar açısından, bir **Halk Sağlığı** meselesidir.

Aşırı ve kontrolsüz üremeleri sonucu, sokakları ve açık alanları terörize etmeleri, başta çocuklar olmak üzere bütün insanlar için hayati tehlike kaynağı olmaları, seyahat hürriyetini engellemeleri yüzünden, bir **Milli Güvenlik** sorunudur.

Kendilerini sınırlayan ve azaltan doğal düşmanları olmadığı için; kedi, kirpi, kuş, kümes hayvanları, sincap, tilki, ceylan gibi diğer bütün canlı türlerini tehdit eden, **Tabiat Varlığı** sorunudur. Zaten, büyük bir rant merkezine dönüşen **köpek mamaları** da koyun, dana, tavuk, balık gibi diğer hayvanların etlerinden üretilmektedir.

Gelişmiş ülkelerdeki uygulamalara baktığımızda, köpeklerin sokaklarda başıboş dolaşmalarına ve

diledikleri her yere serbestçe girmelerine asla müsaade edilmediğini görüyoruz. Açıktan köpek satışlarının yasaklandığını, barınak ve koruma alanlarından aşılı, kontrollü hayvanların sahiplendirme yolu ile verildiğini biliyoruz. Bir şekilde sokağa düşen veya terk edilen köpeklerin, toplanarak barınaklarda kısırlaştırma, aşılama vb. hazırlık sonrası sahiplendirilmek üzere görüşe çıkarıldığını ve imkan ölçüsünde tutulduğunu, sağlığı iyi durumda olmayan, saldırgan veya kimsenin uzun zamandır istemediği köpeklerin de olabilecek en acısız yöntemlerle uyutulduğunu anlıyoruz.

Türkiye açısından durum çığırından çıkmıştır! Hemen her gün bir çocuğumuzun veya yetişkin insanımızın köpek saldırısı sonucu yaralandığını, öldüğünü veya kaçmak isterken araç altında kaldığını üzülen duyuyoruz. Üstelik bunlar sadece görüntü alınabilen ve medyaya yansıyan saldırılardır. Bulaşıcı hastalık risklerini de birlikte düşününce, acilen eyleme geçilerek sokaklarımızın, çocuk parklarımızın ve ormanlarımızın başıboş köpek sürülerinden temizlenmesi gerektiği apaçıktır. Sokaklarımız önce bu korku ve terör kaynağından kurtarılmalıdır.

Toplanan köpeklerin geçici ve kalıcı barınma alanları belediyeler tarafından hızla yapılmalı, gerekli aşılama ve sağlık kontrollerinden geçirilerek, sahiplendirilmeye hazır hale getirilmelidir. İnsanlarımızın sevgi ve merhamet duygularını sömüren mama çetelerinin sabotajlarına fırsat verilmeyerek, bütün gönüllü desteklerin belediyelerce sağlanan barınaklara verilmesi şart koşulmalıdır. Açık alanlarda başıboş köpek beslemeleri cezalandırılmalıdır. Sağlığı çok bozulmuş, insanlarla geçimi zor ve aşırı saldırgan gibi sıkıntılı hayvanların da diğerlerine zarar verilmeden kısa sürede uyutulmalarına dikkat edilmelidir. Köpeklerin, barınaklarda ne kadar tutulabileceğine dair uygulama yönetmelikleri de köpek sayıları, fiziksel şartlar ve bütçe imkanları ölçüsünde mümkün olduğu kadar geniş tutulmalıdır.

Başıboş köpek sorunu, artık bir kangrene dönüşmüş ağır ve kronik bir Halk Sağlığı meselesidir! Köpeklerle parçalatacak bir tane bile yavrumuz veya insanımız yoktur! Köpek istismarcılarının dile getirdiği, köpek düşmanı sadist ve tecavüzcü sapık insanlara karşı köpekleri korumanın yolu da yine bu sokakları boşaltmaktan geçer. Köpekleri adeta birer işkence kurbanı gibi ortalıkta sahipsiz bırakmak da zulümdür.

TBMM tarafından 2021 Temmuz ayında revize edilen 5199 sayılı kanunun, tekrar yukarıdaki işlemlere uygun şekilde derhal düzeltilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından da uygulama yönetmeliğinin çıkarılması gereklidir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın bu konudaki talimatlarını daha sert ve kesin şekilde tekrar etmelerini, belediyelerimizin, Tarım ve Orman ile Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının da gereğini aksatmadan yapmalarını beklemek, bütün vatandaşlarımızın en doğal hakkıdır. İnsanlarımızın sağlığını, can, mal ve seyahat güvenliğini bir avuç yıkıcı STK ve mama çetelerine lütfen kurban etmeyiniz!...

Hayvanları Koruma Kanunu Değişti.

Sorunlar Çözüldü mü?

Halen yürürlükte olan 2004 tarihli 5199 sayılı "Hayvanları Koruma Kanunu" üzerinde yapılan köklü değişiklikler 9 Temmuz 2021'de TBMM'de kabul edilerek yürürlüğe girdi. Bu mevzuda görüş ve tespitlerimi arz etmeden önce bir insan ve Müslüman olarak duruşumu belirtmek istiyorum.

İnsanlar yeryüzünde Allah'ın halifesi olarak eşref-i mahlukat namzetiyle yaratılmıştır. Yaşadığı çevredeki canlı ve cansız her şey insanın kulluk imtihanında yoldaşı, nimeti, emaneti, rızkı ve hizmetkârı olarak vazife almıştır. Yani, canlılar hiyerarşisinde en üstte insanlar, sonra hayvanlar ve bitkiler gelir. Hayvanlara olan bakışımız ve duruşumuz bu temel kaideyi bozmamalıdır. İnsandan üstün ve değerli hayvan yoktur. Hayvanlar için feda edilecek insan da yoktur. Kendisini esfel-i safilin derecesine düşüren insanlar da bunun karşılığını görecektir. Hayvanları putlaştıran, sevgide aşırıya gidip insandan üstün tutanları da, sapık ve sadist duygularını Allah'ın birer emaneti olan hayvanlar üzerinde tatmin eden vicdansızları da reddediyorum. Hayvanlar, Allah'ın imtihansız kullarıdır. İmtihan için dünyaya gönderilen biz insanların yaptığı her iyiliğin karşılığı, her kötülüğün de bir hesabı elbet sorulacaktır.

Son yasal düzenlemede hayvanların maldan ziyade birer canlı olarak değerlendirilmesi, resmi kurumlara ve sahiplerine önemli görevler yüklenmesi, kayıt ve takip şartlarının sıkılaştırılması gibi hususlar öne çıkıyor. Özellikle feci muamele, cinsel taciz ve sokağa terk gibi yasaklanan fiiller için kayda değer para veya hapis cezaları getiriliyor. Cezalarda kabahat kanunundan Türk Ceza Kanuna doğru geçiş yapılıyor. Hayvanların ticareti ve kullanım alanları daha sıkı tutuluyor.

Hayvan ırkları 3 temel grupta dikkate alınır: 1- Evcil hayvanlar, 2- Yaban hayvanları 3- Çiftlik hayvanları.

Hayvanlara karşı zalimce işlenen suçlar bütün hayvan grupları için cezalandırılır. Bu kanunda asıl odaklanan kesim evcil hayvanlardır. Evcil hayvanların ticareti, beslenmesi, kayıt ve takibi gibi konular ayrıntılı işleniyor. Sahiplerinin adli ve idari sorumluluğu arttırılıyor. Yerel yönetimlere doğrudan görevler

yükleniyor.

Yasadaki değişiklikler genel olarak iyi olmakla beraber, eksik ve karanlık kalan kısımları da vardır. Ayrıca tam olarak anlaşılabilmesi için özellikle belediyelerin yapacağı çalışmalar temel gösterge olacaktır.

Bir hayvansever olarak, benim de yaşadığım bazı sorunlardan yola çıkarak, görüş ve tespitlerimi paylaşmak istiyorum.

Evcil hayvan beslemek ve barındırmak, neredeyse bir çocuk büyötmek kadar masraflı ve meşakkatli olabiliyor. Hayvanların mamaları, ilaçları ve aşıları çok büyük oranda ithal ürönlere dayanıyor ve sürekli bir artış gösteriyor. Yerli hayvan mamalarının kamu desteği ve kontrolü altında yaygınlaştırılması gerekir. Mezbaha işletmelerinin olduğu yerlerde belediyelerin kamu yararına mama üreticiliği gibi kurumsal çözümleri sağlanabilir. Basın ve sosyal medya ortamlarında duygusal istismarda bulunarak, büyük bir rant pastasını paylaşan mama çetelerinin ve hayvansever görünömlü dolandırıcıların olduğu da bir gerçektir.

Hayvan ilaçları ve aşıları da insan ilaçları ve aşıları gibi kritik önemde görölmeli ve yerli üretim için Ar-Ge faaliyetleri desteklenmelidir. Bu alanda sağlanan gelişmelerin insan hizmetlerinde de olumlu katkı sağlayacağı açıktır.

Hayvanların doğuştan itibaren, aşı ve ilaç ihtiyaçlarını kapsayan hayvan sağlık sigortaları, kamu adına SGK benzeri resmi bir kurumla yönetilmelidir. Tarım ve Orman Bakanlığının, birbirine zıt ve zararlı kalan Tarım ve Orman kısmı ayrılarak Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kurulmalıdır. Hayvan Sağlık Sigortası Kurumu, Tarım ve Hayvan Bakanlığına bağlı bir yapıda, hem ev hayvanlarını hem de çiftlik hayvanlarını kapsayacak şekilde kurulmalıdır.

Türkiye'deki bütün ilçe ve büyükşehir belediyelerinin, sınırları içinde barındırdıkları hayvan nüfusuna uygun sayıda Hayvan Hastanesi kurmaları zorunlu olmalıdır. Büyükşehir Hayvan Hastaneleri, tıpkı eğitim ve araştırma hastaneleri gibi bütün tıbbi ve teknolojik imkanları barındıran, her türlü operasyonun yapılabildiği kapasitede ve özellikte kurulmalıdır. İlçe hayvan hastaneleri genel bakım ve tedaviler ile kısırlaştırma gibi hizmetleri sigortalı hayvanlar için ücretsiz sağlamalıdır.

Sokaklarda yaşayan hayvanların takip ve bakım sorumluluğu belediyelerde olduğu için, hayvan sağlık sigortaları primlerinin belediyeler tarafından ödenmesi (özel hesaplamalar içinde) temin edilmelidir.

Mevcut yapıda veterinerlik hizmet ücretleri, SGK'nın yayınladığı insan sağlık hizmeti ücretlerine nazaran oldukça fahiş miktarlarda yüksek kalmaktadır. Yüksek muayene ve girişimsel işlem ücretleri yüzünden, hayvanların ihtiyaç duyduğu hizmetler ötelenmekte veya ihmal edilmektedir. Kalıcı çözüm sağlanana kadar, veterinerlik hizmetlerinin ucuzlatılması veya belediyelerin ücretsiz verdiği hizmetlerin genişletilmesi temin edilmelidir.

Yasada hayvanların sokağa terk edilmesi yasaklanıyor ama artık hayvan besleme imkanı olmayan kişiler için bir çıkış kapısı konulmuyor. Belediyelerin ve izin verilirse gönüllü kuruluşların bakılamayan hayvanları sorgusuz teslim alabileceği ve bakarak tekrar sahiplendirebileceği hayvan merkezleri olmalıdır.

Sağlık Bakanlığının son verilerine göre, Türkiye'de 2017 yılında 246.547 Kuduz Riskli Temas yani başka bir deyişle hayvan saldırısı yaşanmış. Yine bakanlığın başka bir istatistiğine göre, bu saldırıların %61'ini köpekler, %36'sını kediler ve kalanı da diğer hayvanlar yapmış. Kuduz hastalığı %91 oranında köpeklerden bulaşiyor. 2008 yılındaki kuduz şüpheli temas sayısının 187.995 olduğunu da dikkate alırsak, sokaklarda ve kırsalda yaşayan başiboş köpek sayısının ve saldırıların ne kadar çok arttığını

görebiliriz!

Sokaklarda ve kırsal ortamda çeteleşen köpeklerin, saldırı timleri halinde insanlara ve diğer hayvanlara zarar vermeye başladıkları, aç ve korumasız kaldıkları için vahşileştikleri, kısırlaştırılmayan alfa köpeklerin bölge ve sürüsünü koruma güdüsüyle insanları tehdit olarak algıladığını acı hadiselerle yaşıyoruz. Özellikle çocuklar, yaşlılar ve kadınlar için sokaklar kabus mekanlarına dönebiliyor. Belediyelerin acilen saldırı geçmişi olan köpekleri toplayıp kısırlaştırmaları, başka bir mekanda barındırmaları ve sokaklarda yaşayan hayvan sayılarını kontrol altına almaları gereklidir. Yeni kanun düzenlemesi bu görevi keyfi değil, zorunlu kılmıştır.

Şu dünyada yaşayan bütün bitkiler, hayvanlar ve insanlar olarak birbirimize bağlı ve muhtacız. İnsan olarak bu ilişkiyi sağlıklı ve huzurlu şekilde sürdürme görevimiz var. Hayvan sevgisi ve bakımı en temel merhamet ve iletişim eğitimi, sorumluluk bilincinin gelişimi demektir. Çocuklarımızı bu güzellikten ve eğitimden mahrum bırakmayalım. Hayvanlara karşı merhametle, ölçülü bir sevgi ve ilgiyle donanmış, temel haklarına saygılı bir yaklaşım göstermeliyiz.